

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2024/083 van 2 augustus 2024

INLEIDENDE SAMENVATTING

Verzoekster tekent beroep aan tegen de terugvorderingsbeslissing van de uitbetalingsactor waarbij het 2/3de van het Groeipakket wordt teruggevorderd aangezien de kinderen sedert 6 november 2018 geplaatst waren in een instelling.

Na beraadslaging oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering **gegrond** is in die zin dat de uitbetalingsactor een fout heeft gemaakt door de plaatsingsberichten van 8 november 2018, ontvangen op 4 april 2019, niet te verwerken binnen de dertig dagen maar pas actie te ondernemen bij het ontvangen van andere plaatsingsberichten op 22 oktober 2023; dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, §1, tweede lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden, nl. dat verzoekster zich geen rekenschap kon geven van deze fout, daar de informatie over plaatsingen door uitbetalingsactoren enkel via authentieke bronnen mag ingewonnen worden en dat verzoekster bovendien voldaan heeft aan de meldingsplicht conform artikel 9/1 van het BVR Rechten en plichten doordat zij het vonnis van 20 december 2018 dat informatie bevat over de plaatsing van de kinderen aan de uitbetalingsactor heeft bezorgd op 16 januari 2019.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE

GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2024/083

2 augustus 2024

REPERTORIUMNR. GC/24/A0200

INZAKE : Mevrouw, wonende te,

- Verzoekster –

Vertegenwoordigd door meester, kantoor houdende te,

TEGEN :

....., met maatschappelijke zetel te,

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat Mr., loco Mr. per e-mail d.d. 22 april 2024 namens verzoekster bij de Geschillencommissie heeft ingediend, gericht tegen de beslissing van verwerende partij ter kennis gebracht bij brief d.d. 19 januari 2024 en bij verbeterde brief d.d. 2 juli 2024;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 29 april 2024 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 2 augustus 2024 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat verzoekster en haar raadsman de hoorzitting van 2 augustus 2024 via digitale weg (Teams) bijwonen;

Gelet op het feit dat verwerende partij niet aanwezig is of zich heeft laten vertegenwoordigen op de zitting van 2 augustus 2024;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Het verzoek is gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 19 januari 2024, waarbij een bedrag van in totaal 11.962,51 euro wordt teruggevorderd van de verzoekster voor de periode van 1 januari 2021 tot op de datum van de beslissing van verwerende partij. Volgens verwerende partij zouden de kinderen (°..... 2013) en (°..... 2012) sedert 4 november 2018 geplaatst zijn in¹ waardoor verzoekster vanaf december 2018 ten onrechte het volledige Groeipakket zou hebben ontvangen, wat in strijd is met de toekennings- en verdelingsregels genomen ter uitvoering van artikel 68 van het Groeipakketdecreet in geval van plaatsing van een rechtgevend kind in een instelling door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid. Op basis hiervan vordert verwerende partij het niet-verjaarde gedeelte van de schuld (periode vanaf 1 januari 2021) van verzoekster terug.

Op 2 juli 2024 werd een verbeterde terugvorderingsbeslissing aan verzoekster bezorgd waarin de periode van terugvordering werd aangepast: van 1 januari 2021 tot 30 september 2023.

Op 23 mei 2024 verstuurde verwerende partij de formulieren aan betrokkene in verband met de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag volgens de bepalingen genomen ter uitvoering van artikel 103,§2 van het Groeipakketdecreet (procedure behartenswaardigheid). Daar verzoekster hier niet op reageerde, stuurde verwerende partij op 24 juni 2024 een herinnering. Ook het secretariaat van de Geschillencommissie stuurde op 25 juni 2024 per e-mail een vraag aan de advocaat van verzoekster om te informeren bij verzoekster naar de reden van het niet invullen van de formulieren inzake de procedure behartenswaardigheid. Tot op heden werd geen reactie ontvangen.

3. Standpunt van verzoekster:

Per e-mail d.d. 22 april 2024 verwoordde de raadsman van verzoekster haar grieven als volgt:

“(..)

Overwegende dat verzoekster per schrijven dd 19/01/2024 in kennis gesteld werd van een beslissing van, gelegen te, waarin het volgende werd bepaald :

“ We stelden vast dat je een bedrag van 11.962,51 euro kreeg waar je geen recht op had.

¹ [vzw](#) is een fusie van 3 organisaties voor bijzondere jeugdzorg:, en Verspreid over 5 campussen in,,,,

Uit ons dossier is gebleken dat de kinderen en geplaatst zijn sedert 04/11/2018 in

Hierdoor dienen wij de 2/3 van de kinderbijslag voor deze kinderen uit te betalen aan Agentschap Opgroeien.

Wij hebben echter de volledige kinderbijslag (3/3) aan u uitbetaald.

De verjaringstermijn bedrag 3 jaar. (art. 97 Decreet Groeipakket).

Rekening houdend met die verjaringstermijn zijn de betalingen tot en met 31 december 2020 verjaard.

Wij moeten het niet-verjaarde bedrag terugvorderen, namelijk 11.962,51 euro.

Dit schuldbedrag betreft : De 2/3 van de kinderbijslag ten voordele van en over de periode van 01/01/2021 tot heden.

Wij houden telkens 100 % in op de latere betalingen die je van ons ontvangt.

U heeft nagelaten uw uitbetalingsinstelling te informeren dat de kinderen en geplaatst zijn in een instelling. ”

Dat verzoekster niet akkoord kan gaan met de bovenvermelde beslissing die werd genomen en zich thans dan ook tot de geschillencommissie wenst te richten hieromtrent ;

Nopens de ontvankelijkheid :

Verzoekster heeft het recht zich tot de geschillencommissie te richten binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de derde dag na de dag waarop zij in kennis werd gesteld van de bovenvermelde beslissing.

Verzoekster werd van bovenvermelde beslissing in kennis gesteld per schrijven gedateerd op 19/01/2024 waardoor de laatste nuttige datum om zich tot de geschillencommissie te richten 22/04/2024 betreft.

Het verzoek is dan ook tijdig en dus ontvankelijk.

Nopens de gegrondheid :

Verzoekster betreft de maternale grootmoeder van de kinderen en In 2016 werden de kinderen aangemeld bij het VK² door het CKG³ alwaar zij lange tijd geplaatst waren omwille van gezondheidsproblemen. Er was gedurende lange periode weinig tot geen betrokkenheid van de ouders van de kinderen waarna zij dus eind oktober/begin november 2018 werden geplaatst

² [VK \(vertrouwenscentrum-kindermishandeling.be\)](http://VK.vertrouwenscentrum-kindermishandeling.be)

³ [Centrum voor kindzorg en gezinsondersteuning | Kind en Gezin](http://Centrum.voor.kinderzorg.en.gezinsondersteuning.be)

in⁴. In de weekends en vakantieperiodes werden de kinderen opgevangen door verzoekster.

Verzoekster verkreeg het recht op kinderbijslag/groep pakket ten gevolge van een vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg, afdeling, zetelend in familiezaken dd 20/12/2018 (stuk 2) en het gegeven dat beide kinderen, en, hoofdverblijf houden op haar adres sinds 09/01/2019 (stuk 3).

Verzoekster stelde het kinderbijslagfonds hiervan in kennis per e-mailverkeer daterend op 16 & 17 januari 2019 en vervolgens ontving zij voor het eerst het groep pakket in maart 2019 net zoals alle maanden en jaren daaropvolgend zonder dat er haar ook maar enigszins ter kennis werd gebracht dat zij teveel groep pakket zou ontvangen.

Verzoekster was dan ook ten zeerste verbaasd toen zij plots werd geconfronteerd met de beslissing van de uitbetalingsinstelling waarin haar werd meegedeeld dat er 2/3e van het groep pakket dat zij heeft ontvangen zal worden teruggevorderd en dat zij zou hebben nagelaten de uitbetalingsinstelling te informeren dat en geplaatst zijn in een instelling.

Eerst en vooral is het geenszins de verantwoordelijkheid van verzoekster om de uitbetalingsinstelling hiervan in kennis te stellen. Sinds 2015 registreren de organisaties gesubsidieerd door Opgroeien immers in Binc. Een dergelijke Binc-registratie zorgt voor een automatische communicatie met de uitbetalers van het Groeipakket en dient met zich mee te brengen dat het groep pakket correct wordt uitgekeerd aan de rechthebbende.

De zinsnede in de beslissing dat verzoekster zou hebben nagelaten om de uitbetalingsinstelling te informeren over de plaatsing is dan ook irrelevant en trouwens ook incorrect.

Het feit dat de uitbetalingsinstelling zich enkel beroept op de driejarige verjaringstermijn en niet op de vijfjarige verjaringstermijn zoals omschreven in art. 97 van het groep pakketdecreet toont op zich al aan dat ook de uitbetalingsinstelling van oordeel is dat er verzoekster in deze niets kan verweten worden en zij volledig correct en te goeder trouw heeft gehandeld.

Het is in deze dan ook duidelijk dat de uitbetalingsactor een fout heeft begaan die niet aan verzoekster kan worden verweten.

Bijkomend, naast de Binc-registratie die klaarblijkelijk door de uitbetalingsactor werd genegeerd, ontving de uitbetalingsinstelling via verzoekster in januari 2019 eveneens dus het vonnis daterend van 20/12/2018 waaruit eveneens blijkt dat er een plaatsing is en er tussenkomst is van het Agentschap Jongerenwelzijn.

De uitbetalingsactor heeft dus via twee verscheidene wegen kennis gekregen van de plaatsing van beide kinderen zijnde dus enerzijds via de Binc-registratie eind 2018 en vervolgens nogmaals in januari 2019 wanneer verzoekster hen het vonnis dd 20/12/2018 meedeelt met de mededeling dat het groep pakket voortaan aan haar toekwam.

Verzoekster kan dus geenszins de gevolgen dragen van de fout die de uitbetalingsactor, in deze, heeft begaan.

Volledigheidshalve geeft verzoekster nog mee dat zij ook geenszins op basis van de bedragen die zij ontving, kon vaststellen dat zij mogelijks teveel ontving aangezien zij pas voor het eerst groep pakket ontving in maart 2019 en dus geen kennis had van de bedragen die zijn uitbetaald geweest

⁴ www.....be

voorafgaandelijk aan de plaatsing van de kinderen. Verzoekster kon dus geenszins op redelijke wijze opmerken dat er aan haar teveel zou zijn uitbetaald.

Verzoekster beroept zich in deze dan ook op art. 92 § 1, 1e en 2e lid van het Groeipakketdecreet dat als volgt bepaalt :

“ Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan. ”

Zij vraagt dan ook de toepassing hiervan.

Minstens vraagt zij dat er toepassing wordt gemaakt van art. 13 van het BVR van 13/07/2018 betreffende de rechten en plichten van begunstigen.

Nogmaals, verzoekster heeft in deze volledig ter goeder trouw gehandeld en zij is gewoonweg in de financiële onmogelijkheid om maar liefst een bedrag van 11.962,51 euro terug te betalen. Verzoekster heeft jarenlang helemaal alleen ingestaan voor de kosten van de beide kinderen gelet op het gebrek aan betrokkenheid van de ouders. Deze gelden werden in de loop der jaren dan ook gespendeerd aan de kinderen die zij voorzien heeft van kledij, medische kosten heeft betaald, schoolgerief, ...

Het is toch geenszins billijk te noemen dat verzoekster, die doorheen de jaren alles heeft gedaan voor haar kleinkinderen, thans zou worden opgezadeld met een dergelijke schuldenlast.

OM DEZE REDENEN

BEHAGE HET DE GESCHILLENCOMMISSIE

Het beroep van verzoekster ontvankelijk en gegrond te willen verklaren en dienvolgens de beslissing van dd 19/01/2024 teniet te doen, minstens te willen wijzigen en aldus te zeggen voor recht dat de beslissing van dd 19/01/2024 pas uitwerking zal hebben met ingang vanaf 01/02/2024 en verzoekster dus geenszins gehouden is tot terugbetaling van het bedrag van 11.962, 51 euro.”

Per e-mail d.d. 25 juni 2024 bezorgde de advocaat van verzoekster aanvullende info wat betreft de D227 aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“ Van: <..... >

Verzonden: dinsdag 23 april 2024 9:35

Aan: <..... > CC:

Onderwerp: Re: RE:

(..)

Vanuit zijn de BINC registraties correct doorgegeven voor en en er is sinds begin van de plaatsing in dit systeem verblijf aangeduid.

Groet,

..... Pedagogisch coördinator,
..... ,
..... ”.

Ter zitting verwijst meester naar de elementen die reeds aangebracht werden in het verzoekschrift. Ze verwijst inzonderheid naar de stukken die ze begin juli heeft toegezonden aan het secretariaat van de Geschillencommissie, inzake de, waaruit duidelijk blijkt dat de kinderen geplaatst waren sinds november 2018 en de uitbetalingsactor dus wel degelijk een fout heeft begaan en dit niet correct geregistreerd heeft.

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing van verwerende partij d.d. 19 januari 2024:

“We stelden vast dat je een bedrag van 11962,51 euro kreeg waar je geen recht op had.

Uit ons dossier is gebleken dat de kinderen en geplaatst zijn sedert 04/11/2018 in

Hierdoor dienen wij de 2/3 van de kinderbijslag voor deze kinderen uit te betalen aan Agentschap Opgroeien.

Wij hebben echter de volledige kinderbijslag (3/3) aan u uitbetaald.

De verjaringstermijn bedraagt 3 jaar. (art.97 Decreet Groeipakket)

Rekening houdend met die verjaringstermijn zijn de betalingen tot en met 31 december 2020 verjaard.

Wij moeten het niet-verjaarde bedrag terugvorderen, namelijk 11962,51 euro.

Dit schuldbedrag betreft:

De 2/3 van de kinderbijslag ten voordele van en over de periode van 01/01/2021 tot heden.

We houden telkens 100 % in op de latere betalingen die je van ons ontvangt.

U heeft nagelaten uw uitbetalingsinstelling te informeren dat de kinderen en geplaatst zijn in een instelling.

Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je hier stilzwijgend mee akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

Heb je het financieel moeilijk als wij de maandelijkse gezinsbijslag volledig inhouden voor de aanzuivering van het schuldsaldo, dan kan je ons steeds contacteren om een lager inhoudingspercentage voor te stellen.

Je kan ons vragen om (gedeeltelijk) af te zien van de terugvordering. Dat kan enkel als:

- *je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte;*

of

- *jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben;*

of

- *er externe omstandigheden zijn waardoor de terugvordering van de schuld niet aangewezen is, bv. Een zware woningbrand;*

én

- *je bestaansmiddelen onder het grensbedrag van 1.831,48 euro liggen.*

Laat ons zeker iets weten als je in een van deze situaties bevindt:

- *in een collectieve schuldenregeling;*
- *in staat van faillissement;*
- *in staat van vereffening;*
- *in een procedure van gerechtelijke reorganisatie.”*

4.2. Verbeterde beslissing van verwerende partij d.d. 2 juli 2024:

“Hierbij een verbeterd schrijven van de brief dd 19/01/2024 waarin een verkeerde periode vermeld stond.

We stelden vast dat je een bedrag van 11962,51 euro kreeg waar je geen recht op had.

Uit ons dossier is gebleken dat de kinderen en geplaatst zijn sedert 04/11/2018 in

Hierdoor dienen wij de 2/3 van de kinderbijslag voor deze kinderen uit te betalen aan Agentschap Opgroeien.

Wij hebben echter de volledige kinderbijslag (3/3) aan u uitbetaald.

De verjaringstermijn bedraagt 3 jaar. (art.97 Decreet Groeipakket)

Rekening houdend met die verjaringstermijn zijn de betalingen tot en met 31 december 2020 verjaard.

Wij moeten het niet-verjaarde bedrag terugvorderen, namelijk 11962,51 euro.

Dit schuldbedrag betreft:

De 2/3 van de kinderbijslag ten voordele van en over de periode van 01/01/2021 tot 30/09/2023.

We houden telkens 100 % in op de latere betalingen die je van ons ontvangt.

U heeft nagelaten uw uitbetalingsinstelling te informeren dat de kinderen en geplaatst zijn in een instelling.

Reageer je niet op die inhoudingen, dan ga je hier stilzwijgend mee akkoord. Elke inhouding stuit dan de verjaring.

Heb je het financieel moeilijk als wij de maandelijkse gezinsbijslag volledig inhouden voor de aanzuivering van het schuldsaldo, dan kan je ons steeds contacteren om een lager inhoudingspercentage voor te stellen.

Je kan ons vragen om (gedeeltelijk) af te zien van de terugvordering.

Dat kan enkel als:

- je niet op de hoogte kon zijn van de informatie die de onterechte betaling veroorzaakte;

of

- jij, je partner of kinderen met recht op een Groeipakket behartenswaardige fysieke of mentale moeilijkheden hebben;

(...)”.

4.3. Standpunt van verwerende partij zoals meegedeeld aan het secretariaat van de Geschillencommissie per e-mail d.d. 7 juni 2024:

“ Situatieschets

*..... (RRN 93.....) heeft 2 kinderen: (°..... 13)en
..... (°..... 2012).*

..... (RR 68.....) is de moeder van en de maternale grootmoeder van en

Beide kinderen (..... en) zijn van 06/11/2018 -26/04/2024 geplaatst (in) door het toenmalige Agentschap Jongerenwelzijn (cfr D227 in bijlage).

In het voorliggende dossier betaalde het groeipakket uit aan mevrouw ten voordele van de kinderen (°..... 2013), (°..... 2012) en tevens voor (°..... 2001).

..... (°..... 2001) is een kind van en is een niet-geplaatst kind. Zij was tot 20/12/2023 woonachtig bij haar moeder Voor betaalden onze diensten het groeppakket in een bijslagtrekkend dossier aan haar moeder Vanaf 21/12/2023 is alleenwonend, zodat onze diensten vanaf 01/01/2024 het volledige groeppakket aan zelf betalen in een BGK-dossier met enkel

Aangezien het voorliggende beroep enkel betrekking heeft op de kleinkinderen (..... en) van mevr., beperken wij onze verder uiteenzetting tot deze kinderen.

De kleinkinderen (..... en) zijn officieel ingeschreven bij hun grootmoeder (.....) vanaf 09/01/2019. Mevr contacteerde onze diensten (eerst telefonisch en tevens per mail dd 16/01/19). Op basis daarvan hebben onze diensten een dossier opgestart vf 01/02/2019 voor en met betalingen van het groeppakket aan mevr (cfr art 8 GPD en Toelichtingsnota 7).

Op 31/01/2019 werden onze diensten telefonisch gecontacteerd door mevr. met de melding dat en sedert eind december 2017 geen kinderbijslag meer hebben ontvangen door omstandigheden (N.B.: de moeder van en, mevr , blijkt te kampen met een drugsverslaving).

Op 08/02/2019 hebben onze diensten de nodige bewijsstukken ontvangen dat en reeds bij hun grootmoeder verblijven sedert december 2017.

Op 07/03/2019 is derhalve de bijpassing van de gezinsbijslag ten voordele van en over de periode van 01/01/2018 tot 31/01/2019 uitbetaald aan mevrouw

Op 02/04/2019 hebben onze diensten een manueel brevet ontvangen van gewaarborgde met melding van hun einde betalingen 31/12/2017 (omdat en niet meer ingeschreven staan bij de moeder, vanaf 20/12/2017).

Op 22/10/2023 hebben onze diensten een D227 ontvangen van Opgroeien ivm plaatsing en vanaf 06/11/2018. De betalingen (vf okt. '23) werden meteen in beraad gezet (om het dossier opnieuw te onderzoeken ingevolge de plaatsing van de kleinkinderen).

Beide kinderen bleken inderdaad al geplaatst te zijn sedert 06/11/18. Binnen het Groeipakket betekent een plaatsing in een instelling principieel het toepassen van de 1/3de – 2/3de verdeling van de gezinsbijslagen (cfr art 68 GPD).

Vanaf 25/04/2024 zijn beide kinderen gedomicilieerd bij hun moeder (RRN 93.....).

In dit kader geven we nog mee dat uit recent ontvangen stukken is gebleken dat tussen moeder en grootmoeder een ouderschapsplan werd overeengekomen dat op 16/06/22 werd gehomologeerd door de familierechtbank (cfr vonnis in bijlage toegevoegd). In dit gehomologeerde akkoord is gesteld dat het groeppakket voor en toekomt aan hun grootmoeder omdat de betreffende kinderen bij hun grootmoeder gedomicilieerd zijn.

Op 29/05/24 bezorgde de moeder onze diensten een beschikking van de jeugdrechter waaruit blijkt dat de kinderen terug bij hun moeder verblijven (cfr beschikking dd 28/05/24). Aangezien de kinderen vf 26/04/24 bij hun moeder zijn gedomicilieerd betalen onze diensten vf 01/05/24 het groeipakket voor en aan mevr.

Over de betreffende periode dat beide kinderen geplaatst waren werd het volledige (3/3) groeipakket toegekend aan hun grootmoeder mevr. (RR 68.....) terwijl zij over die periode slechts gerechtigd was op het 1/3 (cfr art 70 AKBW + 68 GPD + Toelichtingsnota 16).

Onze diensten betaalden initieel in een bijslagtrekkend dossier aan mevrouw ten voordele van haar kleinkinderen en (cfr art 225 GPD). Naar aanleiding van de betreffende D227 werd het dossier voor (vf 01/08/22) en (vf 01/09/23) omgebogen naar een BGK met als enige begunstigde (cfr TN 7 bijlage 1). Er werd steeds betaald op haar rekeningnummer (.....).

Aangezien mevr op de hoogte was van de plaatsing kon zij redelijkerwijze ook weten dat zij niet langer gerechtigd was op het volledige groeipakket gedurende de periode dat haar kleinkinderen in een instelling verbleven. Bijgevolg hebben onze diensten het debet gekwalificeerd als een B-debet -cfr Toelichtingsnota 19.

Onverschuldigde betaling type B

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde

OF

- de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld.

Bijgevolg heeft een terugvordering opgemaakt m.b.t. de onterecht betaalde toelagen over de periode 01/01/21 tot 30/09/2023 (cfr debetbrief dd 19/01/24).

Onverschuldigde betalingen dienen immers te worden teruggevorderd (cfr art 103 GPD+ art 97 GPD) bij de ontvanger (cfr Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21 + Toelichtingsnota 7).

Het groeipakket over de betreffende periode werd steeds op het rekeningnummer (.....) van mevr betaald. Bijgevolg is mevrouw de "ontvanger" van de onterecht betaalde uitkeringen (cfr TN 19-voetnoot 10) en dienen de onverschuldigde betalingen aan haar te worden teruggevorderd (cfr TN 19 punt 3.4 + TN 7 punt 2-voetnoot 3).

Toelichtingsnota 19 dd 18/05/21-aangepast dd 26/10/21 - Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure:

"Onverschuldigde betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd bij de personen die deze toelagen ontvangen hebben. Deze personen worden als ontvanger gedefinieerd. "

Voetnoot 10: Ontvanger(s): de persoon die beslist of meebeslist op welke rekening de toelage(n) in het kader van het gezinsbeleid wordt/worden gestort. Wanneer we te maken hebben met een bijslagtrekkende kern, zal de bijslagtrekkende de ontvanger zijn. In geval van een begunstigdenkern bestaande uit één begunstigde is deze de ontvanger."

Het 2/3 werd ten onrechte betaald over de periode van 01/12/2018 tot 31/12/2023. Op 19/01/24 werd de onterechte betaling teruggevorderd met toepassing van de 3-jarige verjaringstermijn (cfr art 97 GPD). Bijgevolg is de periode van 01/12/2018 tot 31/12/2020 verjaard en werd het debet m.b.t. deze periode niet teruggevorderd van mevr.

Het totale debet aan mevr bedraagt 11.962,51 € (zie debetbrief dd 19/01/24 in bijlage toegevoegd). Het debet is reeds gedeeltelijk aangezuiverd door middel van inhoudingen (cfr art 1410 Ger.Wetb). Op 03/06/24 bedroeg het saldo nog 11343,83 euro.

Betrokkene kan zich niet verzoenen met de betreffende beslissing en diende het voorliggende beroep in bij de Geschillencommissie.

Bovenstaande toelichting toont evenwel aan dat onze diensten het debet hebben opgemaakt conform de vigerende regelgeving en administratieve richtlijnen.

Tot slot geven we nog mee dat onze diensten op basis van het verzoekschrift van betrokkene een mogelijke kwijtschelding onderzoeken in overeenstemming met de principes uiteengezet in Med.A/40 (cfr art 103§2 GPD en art 13 van het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 en het MB van 4 november 2022). De nodige formulieren in dat kader werden op 23/05/2024 verstuurd aan betrokkene. Tot op heden hebben we hierop nog geen reactie ontvangen zodat het onderzoek ter zake (nog) lopende is(..).

Als regelgevende basis vermeldt verwerende partij in haar standpunt de volgende bepalingen en richtlijnen:

- Art. 70 Algemene Kinderbijslagwet;
- Art. 68 (Toekennings- en verdelingsregels bij plaatsing)
- Art. 8 van het besluit van de Vlaamse Regering (BVR) van 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
- Artikel 2 van het ministerieel besluit van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid;
- Med A/2 van 11 april 2019: Gegevensuitwisseling met Jongerenwelzijn – kinderen geplaatst in een instelling, en mededeling A/2bis van 23 oktober 2019: Plaatsingsberichten van Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn);
- Toelichtingsnota 16 van 2 oktober 2020 - Plaatsing in een instelling;
- Artikel 3 BVR Gegevensverwerking;
- Art 9/1 BVR Rechten en Plichten(meldingsplicht begunstigden);
- Med A/32-punt 3.2 (meldingsplicht begunstigden);
- Art.97 Groeipakketdecreet
- Art.103 van het Groeipakketdecreet (verwijst in zijn §1 naar art 1410 §4 gerechtelijk wetboek);
- Art. 1410 §4 gerechtelijk wetboek;
- Art. 104 Groeipakketdecreet

- Toelichtingsnota 7 - Bijlage 1 van 15 mei 2019 - Overschakeling van bijslagtrekkende naar begunstigde(n);
- Toelichtingsnota 19 van 26 oktober 2021 - Vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure;
- Med A/40 van 08/12/22 (Behartenswaardigheid):
- MB dd 04/11/22 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, wat betreft de vaststelling van de goede trouw (B.S. 13.12.2022)."

4.3. Bijkomende informatie van verwerende partij op verzoek van het secretariaat van de Geschillencommissie:

- **Vraag gesteld per e-mail d.d. 21 juni 2024 door het secretariaat van de Geschillencommissie aan verwerende partij:**

"(...)

- *U meldt dat u pas op 22 oktober 2023 (= 5 jaar later) de D227 van 8 /11/2018 ontvangen hebt ivm de plaatsing van en vanaf 6/11/2018, zodat u pas vanaf dan het dossier opnieuw kon onderzoeken ingevolge de plaatsing van de kleinkinderen.*

In de bijlagen bij uw standpunt zitten deze D227 echter bij het document met de bestandsnaam "brevetD227+..... +.pdf" waarvan u stelt het te hebben ontvangen op 02/04/2019;

- *In het e-mailbericht dd 16/01/2019 van verzoekster werd het vonnis van 20/12/2018 gevoegd waarin vermeld staat dat het kind in een instelling verblijft: "Het kind verblijft immers tijdens de week in in en wordt tijdens de weekends en de vakantieperiodes grotendeels opgevangen door de maternale grootmoeder..."*

Dit is in tegenstelling met de TV brief dd 19/01/2024 waarin vermeld staat dat betrokkene zou nagelaten hebben uw organisatie te informeren dat de kinderen geplaatst zijn (los van de vaststelling dat de gegevensvergaring inzake plaatsingen via BINC verloopt (automatische gegevensuitwisseling)).

In deze TV-brief staat dat de terugvordering betrekking heeft op de periode 01/01/2021 tot op heden (brief dateert van 19/01/2024) terwijl u in het standpunt vermeldt dat de TV loopt van 1/01/2021 tot 30/09/2023 . Kan u dit nader toelichten aub ?

Tenslotte hierbij het overzichtje van de berichten inzake de plaatsing die u als bijlage voegde, klopt dit ?

	Datum D227
--	-------------------	-------	-------

datum ontvangst document door		IN	UIT	IN	UIT
2/04/2019	8/11/2018	6/11/2018		6/11/2018	
22/10/2023	22/10/2023			26/07/2022	
9/05/2024	9/05/2024	26/07/2022	31/08/2023		
15/12/2023	15/12/2023	1/09/2023	5/11/2023		
9/05/2024	9/05/2024	1/09/2023	5/11/2023		

“

- **Antwoord per e-mail d.d. 27 juni 2024 van verwerende partij op de bijkomende vraag d.d. 21 juni 2024 van het secretariaat van de Geschillencommissie:**

“(..).

Onze diensten hebben nav het mailbericht van 16/01/2019 (=migratieperiode) in het dossier geen actie teruggevonden van de toenmalige dossierbeheerder.

De twee D227 werden een eerste keer ontvangen op 02/04/2019 maar ook in die periode vinden we geen acties terug in het dossier.

Op 22/10/2023 heeft de huidige dossierbeheerder opgemerkt dat de kinderen reeds sedert 08/11/2018 geplaatst waren.

De betalingen werden daarop in beraad gehouden vanaf oktober 2023.

De TV-brief klopt inderdaad niet volledig. Aangezien onze diensten de betalingen vanaf 10/2023 in beraad hebben gehouden en pas in 01/2024 de regularisatie is opgemaakt had moeten vermeld worden dat de TV loopt van 01/01/2021 tot 30/09/2023 en niet tot op heden. Een verbeterde terugvorderingsbrief wordt eerstdaags aan betrokkene bezorgd.

Verder kunnen we bevestigen dat uw overzicht mbt de plaatsingen correct is.(..).”

- **Vraag gesteld per e-mail d.d. 2 juli 2024 door het secretariaat van de Geschillencommissie aan verwerende partij:**

“Enkel nog dit vraagje: heeft verzoekster op het moment dat ze kinderbijslag /groeipakket ontving een brief ontvangen waarin haar dat meegedeeld werd? Kan u die brief bezorgen a.u.b.? Op deze wijze kon ze immers vaststellen dat de verdeling 2/3 – 1/3 niet toegepast werd.

Aangezien ze in maart 2019 voor het eerst kinderbijslag kreeg had ze geen idee van de omvang van het bedrag dat ze moest ontvangen ook al zou ze een brief ontvangen hebben van jongerenwelzijn dat zij de begunstigde van een derde was wegens de plaatsing?

Het verzuim of de nalatigheid van de verzoekster is niet duidelijk, rekening houdend met het feit dat zij het vonnis van de rechter met de informatie over de plaatsing begin 2019 bezorgd heeft en op deze wijze aan de meldingsplicht voldeed.

Graag vernemen wij of u nog aanvullende informatie kunt toevoegen aan uw standpunt wat betreft de mogelijke fout van de uitbetaler wegens het niet behandelen van de D227 van 8 november 2018 ivm de plaatsing en het voldoen aan de meldingsplicht van verzoekster door de overhandiging van het vonnis met de informatie over de plaatsing.”

- Antwoord per e-mail d.d. 3 juli 2024 van verwerende partij op de bijkomende vraag d.d. 2 juli 2024 van het secretariaat van de Geschillencommissie:

“ Na ontvangst van de bewijsstukken dat de kinderen effectief bij verzoekster verbleven heeft onze dienst de betaling uitgevoerd met terugwerkende kracht. Dit gebeurde in volle transitieperiode.

Tijdens deze (hectische) migratieperiode van Child Benefit naar GPA, waren het zeer onzekere tijden en waren er jammer genoeg nog vele richtlijnen en praktische zaken onduidelijk (de betaling was mogelijk ingegeven vanuit de bekommernis dat betrokkenen geen hinder mochten ondervinden van deze hectisch migratie).

In bijlage bezorgen wij u de communicatie ter zake met verzoekster nav de betaling.

Meer info ter zake over de betreffende acties van de toenmalige dossierbeheerder kunnen we jammer genoeg wegens omstandigheden niet meer achterhalen (de betreffende dossierbeheerder is ondertussen helaas overleden en de info op basis van het dossier hebben we u reeds overgemaakt).

Aan de eerder bezorgde toelichting wil ik nog toevoegen dat VUTG op dit ogenblik werkt aan een nota “Bevrijdende betaling versus onverschuldigde betaling in hoofde van de UA”. In dat kader zou ik bijkomend willen verwijzen naar art 5.198 N.B.W. Wellicht is de betaling van het 2/3 over de betreffende periode (dat ten onrechte werd betaald aan de grootmoeder) ten goede gekomen van de opvoeding van de betrokken geplaatste kinderen. Maar anderzijds zal wegens officiële plaatsing er sprake geweest zijn van een subsidiëring in de plaatsingskosten. Op die manier was er mogelijk sprake van een dubbele tegemoetkoming in de opvoedingskosten van de betreffende kinderen waarvan redelijkerwijze kan verondersteld worden dat mevr op de hoogte was. Uit de feiten van deze zaak blijkt immers dat mevr van dichtbij betrokken was bij de zorg voor haar kleinkinderen. Dit blijkt tevens uit het Ouderschapsplan met O.T.⁵ (u reeds overgemaakt) dat werd opgemaakt tussen mevr (moeder) en mevr (grootmoeder) waarin o.m. het volgende werd overeengekomen:

3. 11 Overige aangelegenheden

Zaken die zich aandienen waarvan aangenomen mag worden dat deze van bijzondere aard zijn, dan wel een nieuwe periode in het leven van en inluiden, zullen steeds zo mogelijk tijdig vooraf onderwerp van overleg tussen de moeder en grootmoeder vormen.”

⁵ Vonnis Rechtbank eerste aanleg, 2022/2089-rolnr. 20/175/A FD 430103-20-00127, afdeling, O7B kamer, zetelend in familiezaken d.d. 16 juni 2022.

Als bijlage bij dit e-mailbericht bezorgde verwerende partij aan het secretariaat van de Geschillencommissie ook volgend e-mailbericht dat aan verzoekster bezorgd werd op 1 maart 2019:

“Uw dossier is uitgewerkt op basis van de informatie die u bezorgde via mail. Vanaf 01/01/2018 kunnen wij voor uw kleinkinderen en de kinderbijslag toekennen.

Tevens konden wij voor een herberekening doen nav de herziening van de haar toegekende punten.

Er zal een bedrag van 9930,39 euro aan achterstallen worden overgemaakt met de volgende uitbetaling. Mogelijks ontvangt u nog een brief waarin u een bedrag van 78.98 euro wordt teruggevraagd maar deze mag u negeren. Dit is enkel nav de herberekening van de maand januari 2019 en dient niet te worden terugbetaald.

Vanaf de maand februari 2019 ontvangt u voor de 3 kinderen maandelijks 1022.12 euro.”

5. Beoordeling in rechte:

Verzoekster tekent beroep aan tegen de terugvorderingsbeslissing d.d. 19 januari 2024 van verwerende partij, verbeterd bij beslissing d.d. 2 juli 2024, waarbij 2/3de van het Groeipakket voor de kinderen en voor de periode van januari 2021 tot 30 september 2023 wordt teruggevorderd op grond van artikel 68 Groeipakketdecreet, aangezien de kinderen sedert 6 november 2018 geplaatst waren in een instelling (door toepassing van de 3-jarige verjaring start de terugvordering pas in 2021).

5.1. Relevante bepalingen van het Groeipakketdecreet

Artikel 68 Groeipakketdecreet bepaalt:

“§1. Als een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling wordt geplaatst, wordt de uitbetaling van de gezinsbijslagen, vermeld in deel 1 van boek 2, met uitzondering van het startbedrag geboorte en het startbedrag adoptie, verdeeld tussen de instelling en de begunstigden.

*§2. De Vlaamse Regering bepaalt de toekennings- en verdelingsregels, vermeld in paragraaf 1, van de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, vermeld in paragraaf 1, tussen de instelling en de begunstigden. De Vlaamse Regering kan hiertoe ook de overheid aanduiden aan wie het deel van de toelage bestemd voor de instelling dient te worden toegekend.
(...).”*

De toekennings- en verdelingsregels waarvan sprake in artikel 68 van het Groeipakketdecreet werden uitgewerkt in het Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 29 juni 2018 houdende nadere regels betreffende de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 04.09.2018) – hierna BVR Begunstigden genoemd.

Artikel 8 van het BVR Begunstigden bepaalt:

“De gezinsbijslagen, vermeld in boek 2, deel 1, van het decreet van 27 april 2018, verschuldigd voor een rechtgevend kind dat door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid in een instelling is geplaatst, worden voor twee derde aan die instelling en voor één derde aan de begunstigen betaald.

Als een rechtgevend kind ten laste van het agentschap Opgroeien regie wordt geplaatst, wordt, in afwijking van het eerste lid, twee derde van de gezinsbijslagen aan het Fonds Jongerenwelzijn uitbetaald.

De minister bepaalt de nadere regels voor de toepassing van de verdeelsleutel, vermeld in het eerste lid.”

Artikel 2 van het Ministerieel Besluit van 15 maart 2019 houdende de nadere regels voor de aanwijzing van de begunstigen van de gezinsbijslagen en de uitbetaling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid⁶ bepaalt:

“De begunstigen van het een derde, vermeld in artikel 8, eerste lid, van het besluit van 29 juni 2018, zijn de begunstigen, vermeld in boek 2, deel 4, titel 1, hoofdstuk 1, van het Groeipakketdecreet van 2018, tenzij er een andersluidende beslissing van de jeugdrechtbank of de plaatsende overheid is.”

5.2. Verdeelsleutel 1/3de – 2/3de bij plaatsing:

De Toelichtingsnota 16 van 2 oktober 2020 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende plaatsing in een instelling geeft een verdere verduidelijking over deze verdeelsleutel indien er sprake is van een plaatsing:

“1. De toepassing van de verdeelsleutel 1/3de – 2/3^{de}

Voor rechtgevende kinderen geplaatst in een instelling worden de gezinsbijslagen volgens de verdeelsleutel 1/3de - 2/3de betaald (art. 8 BVR Begunstigen).

- *1/3de wordt betaald:*
 - *aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;*
 - *of op een geblokkeerde rekening op naam van het kind (door beslissing van Jeugdrechtbank);*
 - *of aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon.*

Wanneer er via vonnis, beschikking of beslissing Toegangspoort beslist wordt dat het 1/3de aan een andere persoon, een andere begunstigde of op rekening op naam van het kind dient te worden betaald dan wordt het 1/3de betaald volgens het vonnis, de beschikking of de beslissing Toegangspoort.

Meer uitleg hierover volgt in punt 3 - De beslissing over de betaling van het 1/3de.

- *Afhankelijk van de soort plaatsing wordt het 2/3de betaald aan:*
 - *Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn);*
 - *of de instelling zelf.*

⁶ BS 17.05.2019.

Meer uitleg hierover volgt in punt 2 - Soorten plaatsingen in een instelling.

Zodra het 1/3de wordt toegekend wordt ook het 2/3de betaald aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn) of aan de instelling (bij plaatsing via VAPH of CKG).

(...)

2. Soorten plaatsingen in een instelling

Er is een onderscheid tussen plaatsingen in een instelling via:

- VAPH (Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap) of CKG (Centra voor kindercare en gezinsondersteuning): het 2/3de wordt betaald aan de instelling;
- Jeugdhulp: het 2/3de wordt betaald aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).

(...)

2.2. Plaatsingen via Jeugdhulp

2.2.1. Melding van plaatsing en bestemming van het 1/3de via D227

Bij een plaatsing in een instelling via Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn), wordt de plaatsing en de beslissing over de bestemming van het 1/3de steeds meegedeeld aan de hand van een officieel plaatsingsbericht (D227) dat alle nodige informatie bevat, zoals de:

- melding van plaatsing: gegevens geplaatst kind (naam, rijksregisternummer, etc.), adres voorziening, gegevens plaatsende instantie, begindatum plaatsing (en eventueel einddatum);
- melding bij wijziging plaatsing: vb. verandering van instelling, verlenging van plaatsing;
- melding einde plaatsing;
- beslissing over de betaling van het 1/3de of wijziging van het 1/3de.

Dit bericht is de authentieke bron. De gegevens in de D227 zijn in principe correct en volledig. Er wordt bijgevolg geen bijkomend formulier P3 (of gelijkaardig formulier) meer verstuurd naar de instelling om de gegevens te verifiëren.

De dispatching van de plaatsingsberichten gebeurt door het Agentschap Opgroeien. Wanneer een uitbetalingsactor een D227 ontvangt en niet (meer) bevoegd is voor het dossier, dan wordt de D227 onverwijld doorgestuurd naar de bevoegde uitbetalingsactor met plaatsingen@opgroeien.be in CC.

Als de begunstigden meedelen dat zij niet akkoord zijn met de gegevens in de D227, dienen zij zelf contact op te nemen met Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn) zodat een verbeterde D227 kan gestuurd worden.

De D227 kan vermelden dat het 1/3de moet worden betaald:

- aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;
- op een geblokkeerde rekening op naam van het kind;
- aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon.

Daarnaast is het ook mogelijk dat er geen bestemming van het 1/3de wordt vermeld.

Dit wordt verder toegelicht in punt 3 - De beslissing over de betaling van het 1/3de.

Wanneer de consulent een D227 ontvangt waarin er een nieuwe beslissing over het 1/3de staat vermeld, dan wordt deze wijziging toegepast vanaf de maand van ontvangst van de D227, rekening houdend met een eventuele wijziging van begunstigde(n). Wanneer er sprake is van een wijziging van begunstigde, dan gaat de wijziging in vanaf de maand volgend op het vonnis, de beschikking of de beslissing Toegangspoort. (eigen onderlijning)

Als de D227 een einddatum in de toekomst bevat en er wordt geen bericht van verlenging ontvangen dan stopt de plaatsing op de einddatum.

Wanneer de D227 geen einddatum bevat dan loopt de plaatsing door. De verwerkingstermijn van 30 kalenderdagen blijft behouden en begint te lopen vanaf de ontvangst van de D227 (= verzenddatum vermeld op D227). Bij laattijdige verwerking van de D227 door de uitbetalingsactor kan de te goeder trouw niet worden ingeroepen. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3de aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).

3. De beslissing over de betaling van het 1/3^{de}

Binnen het Groeipakketdecreet kan het 1/3de betaald worden:

- op een geblokkeerde rekening op naam van het kind;*
- of aan de begunstigde(n) voor de plaatsing;*
- of aan een specifiek vermelde persoon: dit kan een ouder/opvoeder zijn of een bij naam genoemde persoon (aangeduid bij vonnis, beschikking of beslissing Toegangspoort).*

(...).”

5.3. Opportuniteit van de terugvordering van het onverschuldigde bedrag aan uitbetaald Groeipakket

De vraag dient gesteld te worden of verwerende partij een fout maakte wat betreft de verwerking van de plaatsingsberichten en de daaropvolgende terugvordering én of verzoekster er zich rekenschap van kon geven dat deze betalingen onverschuldigd waren.

5.3.1. Algemene principes

- **Burgerlijk Wetboek en artikel 103, §1, eerste lid, Groeipakketdecreet:**

Conform de bepalingen van artikel 1376 oud BW is diegene die per vergissing of met zijn weten iets ontvangen heeft dat hem niet verschuldigd was, verplicht het terug te geven aan diegene van wie hij het onverschuldigde heeft ontvangen.

De bepalingen van artikel 5.133 en art. 5.134 nieuw BW⁷ luiden als volgt:

⁷ Wet d.d. 28 april 2022 houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek, BS 01.07.2022.

“Art. 5.133. Definitie Er is onverschuldigde betaling, indien de betaling is verricht: 1° zonder schuld; 2° door de schuldenaar ten gunste van een persoon die geen schuldeiser was; of 3° door een andere persoon dan de schuldenaar ten gunste van de schuldeiser, voor zover de betaling per vergissing of onder dwang werd verricht.

Art. 5.134. Restitutieverbintenis Diegene die een onverschuldigde betaling heeft ontvangen, is verplicht ze terug te geven overeenkomstig de artikelen 5.115 tot 5.122.”

In dezelfde zin bepaalt artikel 103, §1, eerste lid Groeipakketdecreet:

“Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.”

- **Fout van de uitbetalingsactor: artikel 92, § 1, 1° en 2° lid Groeipakketdecreet:**

De bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet vormen een uitzondering op dit algemene principe van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in de mate dat wordt gesteld dat:

“Als de uitbetalingsactor vaststelt dat een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid aangetast is door een juridische of materiële fout, trekt hij die beslissing in en neemt hij op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de ingetrokken beslissing is ingegaan of had moeten ingaan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van hoofdstuk 2 van deze titel.

Als het gaat om een fout van de uitbetalingsactor, waarvan de begunstigde zich normaal geen rekenschap kan geven, en het bedrag van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid kleiner is dan het bedrag dat aanvankelijk was toegekend, neemt de uitbetalingsactor een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan.”

De memorie van toelichting stelt daarbij het volgende:

“De ratio legis is duidelijk dat de begunstigde niet de gevolgen moet dragen van een fout van de uitbetalingsactor. Het moet echter gaan om een fout die de begunstigde redelijkerwijze niet kon opmerken. Indien een begunstigde bijvoorbeeld een bedrag ontvangt waarvan hij redelijkerwijze moest beseffen dat hij daarop geen recht had, dan zal de nieuwe beslissing wel uitwerking hebben op datum van de oorspronkelijke beslissing en kan dus geen toepassing gemaakt worden van de uitzondering.”

- **Rechtspraak en administratieve praktijk:**

Voor het toepasselijke referentiekader inzake rechtspraak en administratieve praktijk verwijst de Geschillencommissie naar de eerdere beslissing nr. 2019/017 d.d. 22.11.2019 van de Geschillencommissie waarin verwezen werd naar de administratieve onderrichtingen in het kader van de Algemene Kinderbijslagwet die volgens het Agentschap Uitbetaling Groeipakket nog steeds instructief kunnen zijn.

Tot en met 31 december 2018 golden onder de toepassing van de federale Algemene Kinderbijslagwet gelijklopende bepalingen, terug te vinden in artikel 17 van het Handvest van de Sociaal Verzekerde (ingevoerd bij Wet van 11 april 1995 – verder HSV genoemd) die stellen dat: *“Wanneer vastgesteld wordt dat de beslissing aangetast is door een juridische of materiële vergissing, neemt de instelling van sociale zekerheid op eigen initiatief een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan, onverminderd de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake verjaring.*

Onverminderd de toepassing van artikel 18, heeft de nieuwe beslissing, indien de vergissing aan de instelling van sociale zekerheid te wijten is, uitwerking op de eerste dag van de maand na de kennisgeving ervan, als het recht op de prestatie kleiner is dan het aanvankelijk toegekende recht.

Het vorige lid is niet van toepassing indien de sociaal verzekerde weet of moest weten, in de zin van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen, dat hij geen recht heeft of meer heeft op het gehele bedrag van de prestatie.”

In dit kader kan wat betreft de voormelde bepalingen van artikel 17 HSV worden verwezen naar de reeds bestaande rechtspraak waar zich een duidelijke tendens voordeed om te concluderen dat de sociaal verzekerde gelet op de complexiteit van de regelgeving niet kan geacht worden te weten of te moeten weten dat hij/zij al dan niet recht had op het onverschuldigde bedrag wanneer hij/zij te goeder trouw was en dat hij/zij erop mag vertrouwen dat de sociale zekerheidsinstelling de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Omgekeerd werd doorgaans geoordeeld dat er wél tot terugvordering kan worden overgegaan indien de sociaal verzekerde niet te goeder trouw was, waaromtrent de bewijslast bij de socialezekerheidsinstelling ligt (zie bvb. arrest van het Arbeidshof te Antwerpen van 15 maart 2013 A.R. 2012/AH/227; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Nijvel, afdeling Waver van 28 juli 2015 A.R. 14/3052/A; vonnis van de Arbeidsrechtbank van Gent, afdeling Sint-Niklaas van 16 januari 2015 A.R. 14/1092/A en arrest van het Arbeidshof te Luik, afdeling Luik van 7 mei 2018 A.R. 2017/AL/122).

In de administratieve praktijk werd er door de kinderbijslagfondsen bij de toepassing van de bepalingen van artikel 17 HSV eveneens naar gestreefd om bij een fout van het kinderbijslagfonds enkel terug te vorderen indien het vermoeden van de goede trouw van de sociaal verzekerde kon worden weerlegd (zie de omzendbrief CO nr. 1402 van 26 februari 2015).

Deze administratieve praktijk werd in het kader van het Groeipakketdecreet voortgezet waarbij kan worden verwezen naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure.

Daarin wordt het volgende bepaald met betrekking tot de terugvordering van onverschuldigde betalingen:

“3. Terugvordering onverschuldigde betalingen

3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.3. Onverschuldigde betalingen: categorieën A t.e.m. E

Juridische of materiële fouten die aan de basis van een beslissing over toelagen in het kader van het gezinsbeleid liggen, brengen onverschuldigde betalingen met zich mee.

Onverschuldigde betalingen zijn betalingen waarbij de decretale bepalingen en reglementeringen niet correct zijn toegepast. Elke onverschuldigde betaling wordt ingedeeld in een categorie op basis van zijn oorzaak. Deze indeling is noodzakelijk om te bepalen of een onverschuldigd bedrag al dan niet moet teruggevorderd worden.

Onverschuldigde betaling type A⁸

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *het onverschuldigd bedrag aan een juridische of materiële fout van een uitbetalingsactor te wijten is*

EN

- *bij de betaling de begunstigde te goeder trouw⁹ is.*

Onverschuldigde betaling type B¹⁰

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*

OF

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld. Hierbij is het aan de uitbetalingsactoren om het vermoeden van de goede trouw van de begunstigde te weerleggen¹¹.*

(...).”

⁸ “In bepaalde gevallen is de onverschuldigde betaling niet te wijten aan een fout van de uitbetalingsactor of de begunstigde, maar te wijten aan een systeemfout in de CGPA of een ander IT-matig probleem. In dergelijke gevallen spreken we van een onverschuldigde betaling type A bis.”

⁹ “Zie punt 5.3.1.”

¹⁰ “Onverschuldigde betalingen type B die kleiner zijn dan 50 of 200 euro kunnen in de CGPA worden afgeschreven, los van de kwalificatiecode. Het is hierbij niet de bedoeling dat deze eerst naar een onverschuldigde betaling type A worden omgezet.”

¹¹ “Zie punt 5.3.1.”

Met betrekking tot de 'goede trouw' van de begunstigde als bedoeld bij de voormelde onverschuldigde betalingen types A en B, wordt verwezen naar punt 5.3.1 van dezelfde toelichtingsnota waarbij wordt gesteld dat:

"5.3.1. Te goeder trouw¹²

Een ontvanger wordt geacht te goeder trouw te zijn als hij niet wist of redelijkerwijze niet kon weten dat hij ten onrechte toelagen in het kader van het gezinsbeleid heeft ontvangen.

Gelet op de complexiteit van de regelgeving kan de ontvanger niet worden geacht te weten of te moeten weten dat hij al dan niet recht had op de onverschuldigde betaalde toelage wanneer de ontvanger te goeder trouw was en dat hij erop mag vertrouwen dat de uitbetalingsactor de juiste beslissing neemt en correct uitbetaalt.

Het is aan de uitbetalingsactor om het vermoeden van de goede trouw van de ontvanger te weerleggen. Om de goede trouw te beoordelen moet de uitbetalingsactor het standpunt innemen van een ontvanger die handelt met 'normale voorzichtigheid en toewijding' en niet dat van de concrete ontvanger die de onverschuldigde betaling ontving. Zo heeft het feit dat de concrete ontvanger het slachtoffer was van omstandigheden (ziekte, zwakzinnigheid, gebrekkige kennis van de taal,...) die op het moment van de betaling zijn begrip konden schaden, geen weerslag.

De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is."*

5.3.2. Toepassing van de voormelde principes inzake terugvordering bij fout van de uitbetalingsactor in casu

Er dient te worden benadrukt dat voornoemde bepalingen van artikel 92, § 1, 1^e en 2^e lid Groeipakketdecreet enkel van toepassing zijn indien er effectief een juridische of materiële fout van de uitbetalingsactor blijkt die ten grondslag ligt aan de terugvordering. Vervolgens moet worden nagegaan of de betrokkene zich normaal geen rekenschap kan geven van die fout, om te bepalen of het onverschuldigde bedrag al dan niet kan worden teruggevorderd.

a) Mogelijke fout van verwerende partij

De Geschillencommissie stelt vast dat verwerende partij een fout gemaakt door na te laten de ontvangen plaatsingsberichten te verwerken conform de regelgeving en administratieve richtlijnen. Concreet werden de plaatsingsberichten d.d. 8 november 2018, ontvangen op 2 april 2019 niet

¹² "Geschillencommissie, 22 november 2019, GC/19/0058."

verwerkt, in strijd met de administratieve richtlijnen toepasselijk voor uitbetalingsactoren als vermeld in Toelichtingsnota 16 van 2 oktober 2020 – Plaatsing in een instellingpunt 2.2.1:

“ De verwerkingstermijn van 30 kalenderdagen blijft behouden en begint te lopen vanaf de ontvangst van de D227. Bij laattijdige verwerking van de D227 door de uitbetalingsactor kan de te goedertrouw niet worden ingeroepen. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden met betaling van het 2/3de aan Jeugdhulp(fonds Jongerenwelzijn)”.

De Geschillencommissie stelt dat de betwiste beslissing d.d. 19 januari 2024 van verwerende partij is aangetast door een **fout** in de zin van de bepalingen van artikel 92, §1, eerste lid van het Groeipakketdecreet.

Dat er sprake was van een fout, wordt door verwerende partij overigens ook erkend in haar e-mail d.d. 27 juni 2024 gericht aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“Onze diensten hebben n.a.v. het mailbericht van 16/01/2019 (=migratieperiode) in het dossier geen actie teruggevonden van de toenmalige dossierbeheerder.

De twee D227 werden een eerste keer ontvangen op 02/04/2019 maar ook in die periode vinden we geen acties terug in het dossier. “

Op 22/10/2023 heeft de huidige dossierbeheerder opgemerkt dat de kinderen reeds sedert 08/11/2018 geplaatst waren.

De betalingen werden daarop in beraad gehouden vanaf oktober 2023”.

b) Vraag of de begunstigde er zich rekenschap van had kunnen geven dat het Groeipakket ten onrechte werd ontvangen

De Geschillencommissie verwijst naar de Toelichtingsnota nr. 19 d.d. 18.05.2021 (aangepaste versie 26.10.2021) van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure, waarbij uitdrukkelijk het volgende wordt gesteld:

“De goede trouw van de ontvanger zal geval per geval moeten worden beoordeeld. Als algemene regel kan men stellen dat het vermoeden van de goede trouw weerlegd is als de ontvanger:

- *onverschuldigde toelagen ontving wegens frauduleuze handelingen of door de ontvanger afgelegde valse of bewust onjuiste verklaringen;*
- *bijzondere of algemene informatie (bv.: informatiebrieven, regularisatiebrieven) had ontvangen waaruit blijkt dat de beslissing tot toekenning van de toelage door de uitbetalingsactor ten onrechte is genomen;*
- *wegens de aard van de betaling (bv. dubbele betaling van eenzelfde toeslag voor dezelfde periode) zelf onmogelijk niet op de hoogte kon zijn van het feit dat de betaling onverschuldigd is.”*

Verwerende partij stelt in haar terugvorderingsbeslissing d.d. 19 januari 2024, en in de verbeterde terugvorderingsbeslissing d.d. 2 juli 2024, het volgende:

“U heeft nagelaten uw uitbetalingsinstelling te informeren dat de kinderen en geplaatst zijn in een instelling.”

In haar standpunt d.d. 7 juni 2024 voegt verwerende partij daar nog aan toe :

“Aangezien mevr op de hoogte was van de plaatsing kon zij redelijkerwijze ook weten dat zij niet langer gerechtigd was op het volledige groeipakket gedurende de periode dat haar kleinkinderen in een instelling verbleven. Bijgevolg hebben onze diensten het debet gekwalificeerd als een B-debet -cfr Toelichtingsnota 19.

Onverschuldigde betaling type ⁷

Een onverschuldigde betaling kan in deze categorie worden ingedeeld op voorwaarde dat:

- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan verzuim of nalatigheid van de begunstigde*
- OF*
- *de onverschuldigde betaling te wijten is aan een fout van de uitbetalingsactor, maar waarbij de begunstigde niet te goeder trouw heeft gehandeld.”*

De Geschillencommissie dient echter op merken dat de gegevensverwerking voor de toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid via authentieke gegevensbronnen gebeurt:

Zie artikel 3 van het BVR-gegevensdeling:

“ De gegevensverwerking door het Secundair netwerk Groeipakket gebeurt via authentieke gegevensbronnen of via digitale databanken waarvan het agentschap Opgroeien regie het gebruik heeft toegestaan. De bevraging bij de begunstigde via een formulier of op een andere wijze is alleen toegelaten als die gegevens niet op de wijze vermeld in het eerste lid verkregen kunnen worden”.

In casu is de D227 een authentieke gegevensbron waarop de uitbetaler zich moet baseren om over de correcte gegevens te kunnen beschikken.

Deze plaatsingsberichten moeten binnen de dertig dagen verwerkt worden, zie voormelde Toelichtingsnota 16 d.d. 20 oktober 2020:

“De verwerkingstermijn van 30 kalenderdagen blijft behouden en begint te lopen vanaf de ontvangst van de D227 (= verzenddatum vermeld op D227). Bij laattijdige verwerking van de D227 door de uitbetalingsactor kan de te goeder trouw niet worden ingeroepen. Deze betalingen dienen geregulariseerd te worden, met betaling van het 2/3de aan Jeugdhulp (fonds Jongerenwelzijn).

Verwerende partij verwijst naar de meldingsplicht van artikel 9/1 BVR Rechten en Plichten en toegelicht in Mededeling A/32 – punt 3.2 die verzoekster niet zou nageleefd hebben.

“Het algemene rechtsbeginsel waarbij de begunstigten – als een goed huisvader - alle wijzigingen die een impact kunnen hebben op het toekennen of het betalen van de toelagen aan de uitbetalingsactor moeten meedelen, werd in tegenstelling tot de federale kinderbijslagreglementering aanvankelijk niet uitdrukkelijk opgenomen in de Groeipakketwetgeving.

De mededelingsplicht wordt nu expliciet opgenomen in het BVR-rechten en plichten zodat de toepassing van het principe duidelijk wettelijk wordt verankerd. De mededelingsplicht kadert in de terugvordering van onverschuldigde betalingen en de handhaving.

Een onverschuldigde betaling die het gevolg is van het niet-naleven van een mededelingsplicht kan niet worden gekwalificeerd als een debet A in toelichtingsnota 19, punt 3.3. Het niet voldoen aan de mededelingsplicht wordt ook beschouwd als een inbreuk op artikel 137 of 138 van het Groeipakketdecreet van 2018.

In de praktijk werd dit verdergezet bij de inwerkingtreding van het Groeipakket en is de impact hiervan dus beperkt. Deze praktijk krijgt dus nu een uitdrukkelijke wettelijke grondslag.

Deze bepaling treedt in werking op 26/03/2022.”

De Geschillencommissie stelt vast dat verzoekster verwerende partij wel op de hoogte bracht van het verblijf van in een instelling: per e-mail d.d. 16 januari 2019 bezorgde zij het vonnis daterend van 20 december 2018¹³ waaruit eveneens blijkt dat er een plaatsing is:

“Het kind verblijft immers tijdens de week in in en wordt tijdens de weekends en de vakantieperiodes grotendeels opgevangen door de maternale grootmoeder(..)”.

Het voormelde e-mailbericht d.d. 1 maart 2019 van verwerende partij aan verzoekster vermeldt weliswaar het bedrag dat zal toegekend worden aan verzoekster maar zoals verzoekster terecht opmerkt, had zij nog nooit het Groeipakket ontvangen en kon zij dus niet weten wat het bedrag was dat ze diende te ontvangen. De Geschillencommissie stelt vast dat er geen elementen aanwezig zijn in het dossier die kunnen aantonen dat verzoekster wist dat een plaatsing in een instelling van een rechtgevend kind door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid een vermindering van het Groeipakket tot een derde tot gevolg zou hebben.

Ook de door verwerende partij, in haar e-mailbericht d.d. 3 juli 2024, voormelde geciteerde passage uit het vonnis d.d. 16 juni 2022 dat het aangepast ouderplan tussen de moeder en verzoekster homologeert¹⁴, waarbij gesteld wordt dat *“zaken die zich aandienen waarvan aangenomen mag worden dat deze van bijzondere aard zijn, dan wel een nieuwe periode in het leven van en inluiden, zullen steeds zo mogelijk tijdig vooraf onderwerp van overleg tussen de moeder en grootmoeder vormen”*, betekent niet dat verzoekster zich er rekenschap kon van geven dat het toegekende bedrag niet correct was: de kinderen waren al geplaatst vanaf 6 november 2018, zodat er zich in de periode van de homologatie van het aangepast ouderplan geen nieuwe gebeurtenissen voordeden.

De Geschillencommissie besluit dan ook dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, §1, 2e lid Groeipakketdecreet kan toegepast worden: het betreft i.c. een fout van de uitbetalingsactor waarvan de begunstigde zich geen rekenschap kon geven zodat de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 19 januari 2024, zoals verbeterd op 2 juli 2024, dient te worden geannuleerd.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van de verzoekster ontvankelijk en **gegrond** is in die zin

¹³ Vonnis Rechtbank eerste aanleg, 2018/4446-rolnr. 15/609/A FD 430103-15-00653, afdeling, O7C kamer, zetelend in familiezaken d.d. 20 december 2018.

¹⁴ “3. 11 Overige aangelegenheden

Zaken die zich aandienen waarvan aangenomen mag worden dat deze van bijzondere aard zijn, dan wel een nieuwe periode in het leven van en inluiden, zullen steeds zo mogelijk tijdig vooraf onderwerp van overleg tussen de moeder en grootmoeder vormen”, (Vonnis Rechtbank eerste aanleg, 2022/2089-rolnr. 20/175/A FD 430103-20-00127, afdeling, O7B kamer, zetelend in familiezaken d.d. 16 juni 2022).

- dat verwerende partij een fout gemaakt heeft in de zin van artikel 92, §1, eerste lid van het Groeipakketdecreet, door de plaatsingsberichten d.d. 8 november 2018 voor de kinderen en, ontvangen op 4 april 2019 niet te verwerken binnen de dertig dagen maar pas actie te ondernemen bij het ontvangen van andere plaatsingsberichten op 22 oktober 2023;
- dat het voordeel van de bepalingen van artikel 92, §1, tweede lid Groeipakketdecreet toepassing kan vinden, nl. dat verzoekster zich geen rekenschap kon geven van deze fout, daar de informatie over plaatsingen door uitbetalingsactoren enkel via authentieke bronnen mag ingewonnen worden en dat verzoekster bovendien voldaan heeft aan de meldingsplicht conform artikel 9/1 van het BVR Rechten en plichten doordat zij het vonnis d.d. 20 december 2018 dat informatie bevat over de plaatsing van de kinderen en, naar aanleiding van haar aanvraag voor het Groeipakket, aan verwerende partij bezorgd heeft op 16 januari 2019 zodat de terugvorderingsbeslissing van verwerende partij d.d. 19 januari 2024, zoals verbeterd op 2 juli 2024, dient te worden geannuleerd.

Aldus uitgesproken te Brussel op **2 augustus 2024**;

De Geschillencommissie was samengesteld uit :

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

De heer Ignace Lambert (Opgroeien regie) en mevrouw Renata Sterken (Parentia).

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank - afdeling,,

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van dit aangetekend schrijven (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens